

HABER**CEREN ORAL**
ceren.oral@hotmail.com

Butik şarapçılar da vergi kuskacına girdi

Şarapçılık denilince akla daha çok ünlü markalar ve şirketler gelse de, sektör aile işletmelerinin de yoğun faaliyet yürüttüğü bir iş sahası. Onlar, ulusal markalar kadar ortaya çıkan olumsuzluklardan korunma yöntemlerine sahip değiller. Butik üretim yapan aile işletmeleri, son dönemde dış pazarlara açılarak nefes almaya çalışsa da kapısına kilit vuran işletmelerin sayısı da hızla artıyor.

Anadolu'yu da içine alan Küçük Asya ve Kafkasya, şarap kültürünün doğduğu ve yetiştiği bölgeler olarak kabul ediliyor. Geçmişten bu yana Anadolu'daki birçok aile, şarap üreticiliğini kendi bağlarını kurarak nesilden nesile aktarılan bir kültür olarak yaşıyor. Ege'den Trakya'ya, Karadeniz'den Doğu Anadolu'ya kadar birçok bölgede var olan aile işletmelerinin çoğunda şu an üçüncü kuşak

yöneticiler bulunuyor. Yaklaşık 200 aile işletmesinin şarap üreticiliği yaptığı biliniyor.

NESİLDEN NESİLE GEÇİYOR

Örneğin, Trakya Bölgesi'nden Melen Şarapçılık'ın başında 1990'dan itibaren işleri devralan üçüncü kuşak Cem Çetintaş bulunuyor. Şaraphane'nin temellerini Cem Çetintaş'ın dedesi 'Matyoz Ahmet' Cumhuriyet'in ku-

rulduğu dönemde atmış, Cem Çetintaş da babası Hüseyin Bey'den devraldığı işi bugünlere taşımış.

Bozcaada'da bulunan Yunatçılar Şarapçılık'ın da 84 yıllık ve dört kuşaklık tecrübesi bulunuyor. Hazım Yunatçı'dan sonra üçüncü kuşak olarak bayrağı Orhan Yunatçı devraldı ve ardından dördüncü kuşak olan oğlu Haşim Yunatçı'ya teslim etti. Yunatçı ailesi, 300 dönümü aşkın bağlarında şaraplık üzüm yetiştirme-ye devam ediyor.

"YURTDIŞI TANITIM ÖN PLANDA"

Mustafa Çamlıca
İrem Çamlıca Bağcılık ve Şarapçılık

"Satışlarımızdan ve şaraplarımıza olan ilgiden memnunuz. Üretim kapasitemiz yaklaşık 75 bin litre. Üç ayrı ülkeye ihracatımız mevcut. Önümüzdeki dönem için yaklaşık yeni bir şaraphane yatırımımız olacak. Yurtdışında tanıtım mümkün olmadığından, yurtdışı tanıtıma ağırlık veriyoruz. Son olarak

Papaskarası şarabımızı İsviçre'nin Montreaux şehrinde düzenlenen Avrupa Dijital Şarap Konferansında başarı ile tanıttık."

İHRACATA YÖNELİM ARTIYOR

Şarap üretiminde köklü aile işletmelerinin yanı sıra kendi bağlarını oluşturarak yeni butik işletmeler kuran aileler de bulunuyor. Son dönemde en büyük sıkıntıları ise getirilen tanıtım ve reklam yasakları. Bu nedenle çoğu üretici, ihracata yönelik teşviklerle birlikte yurtdışı pazarlara yöneliyor ya da turizm alanına yönelerek restoran ve butik otel işine yatırım yapıyor.

2004 yılında Tekirdağ'da şarapçılığa adım atan Uzun ailesi de yeni dönem üreticilerden. Chateau Nuzun'un sahibi Necdet Uzun, son dönemde tanıtım, reklam ve nihai tüketiciye kargolama yasaklandığı için satışlarında gerekli artış sağlayamadıklarını dile getiriyor ayrıca yabancı şarapların web siteleri üzerinde TAPDK'nın denetim yapamamasının yerli şarapları dezavantajlı duruma düşürdüğünü de ekliyor. Restoran satışlarına ağırlık veremeyi düşünen Chateau Nuzun, mevcut koşulların ağırlığı nedeniyle ilave bir yatırım yapmayı düşünmüyor, ihracat için ise İngiltere, ABD, Polonya ve Almanya ile görüşüyor.

YASAKLAR ETKİLİYOR

Suvla Şarapları'nın sahibi Selim Elli-altı, "Yasa nedeniyle, tüketici dışındaki restoran, kafe, bar ve otelleri kapsayan ticari kanala yönelik çalışmalar artık tadım etkinlikleri, ürün eğitimleri ve bağbozumu gezileri şeklinde devam ediyor" diyor. Suvla Şarapları son bir yılda ABD, Almanya ve Kanada'da kendi şirketini kurdu ve aktif olarak çalışmaya başladı. Beş yıl içerisinde üretimlerinin büyük bir çoğunluğunu ihraç edebilecek şekilde örgütlenmeye çalışıyor.

Elazığ'da faaliyet gösteren Eskibağlar Şarapçılık işletme sahibi Fırat Aral da yeni yasalardan dolayı tanıtım faaliyetlerini olması gerektiği gibi yapamadıklarını dile getiriyor. Aral, temel hedeflerini "Bağlarımızı büyütme ve yurtdışı pazara girmek" olarak özetliyor. Eskibağlar Şarapçılık'ın hedef pazarı, İngiltere ve Japonya.

RAKAMLARLA ŞARAP ÜRETİMİ

- Türkiye dünyanın en fazla üzüm üreten altıncı ülkesi konumunda olsa da geçtiğimiz yıl 4,01 milyon ton üretilen üzümün sadece yüzde 11'i şarap üretiminde kullanılmış.
- Dünyada yıllık 30 milyar litre olan şarap üretimi, Türkiye'de 50 milyon litre. Toplam 171 ülkedeki şarap tüketiminin mercek altına alındığı listede ise 116'ncı sırada olan Türkiye'de, nüfusa orantılı olarak kişi başına yıllık şarap tüketimi sadece 0,18 litre.
- 2013 yılında 62,8 milyon litre tüketilen şarapların yüzde 97'sini yerli şaraplar oluşturuyor. TAPDK'ye kayıtlı 120 üreticiden 100'ü ucuz şarap üretiyor.
- 70 milyon litrelik tüketimin yüzde 40'ı 'her şey dâhil' sistemiyle işletilen Antalya ve Ege otelleri tarafından tüketiliyor.

Yakın dönemde kurulan butik şarap şirketine bir diğer örnek de İzmir'deki Urla Şarapçılık. Urla Şarapçılık, ABD, İngiltere, Danimarka, Hong Kong ve Kazakistan olmak üzere beş ülkeye ihracat yapıyor. Kapasite artırma düşünceleri olmadığını belirten şirketin yönetim kurulu başkanı Can Ortabaş, turizme yönelme konusunda ise "Agro-turizme yönelik Urla Şarapçılık'ın hemen karşısında butik otel yatırımını planlıyoruz" diyor.

KAPANAN ŞİRKETLER VAR

Ihracata yönelip iç pazardaki kaybı ihracat ile kapatma yönünde yatırımlar olsa da bir kısmı da üretimden çekilip şirketini kapatmak zorunda kalıyor. Birçok butik üreticiye danışmanlık ve-

ren Gülçin Akçay, "Üreticiler şarabı satmak için kapı kapı dolaşüyor, pazarlama ağı için tanıtım kadrosu kuruyorlar. Bu faaliyetlerin neden olduğu yüksek masraflar da şarapların fiyatlarına yansıyor ve hem satış miktarlarını hem de kâr marjlarını düşürüyor. Buna fazla dayanamayacak şirketler olacaktır" diyor. Nitekim Tekirdağ'ın Mürefte beldesinde 1924'te kurulan ve üç kuşaktır faaliyet gösteren Oral Şarapçılık, 2014 itibarıyla mevcut düzenlemelere karşı koyamayan ve piyasadan çekilmek zorunda kalan bir butik şarap markası. İşletmenin son kuşak ismi İbrahim Oral, "Ağır ÖTV ile tanıtım ve reklam yasakları, kapatma kararı almamızın sebepleri" diyor.

50 BİN TL CEZA!

Mürefte'deki Uluca Şarapçılık'ın üçüncü kuşağı Onur Erkul devletten hiçbir destek göremedikleri gibi web sitesini geç kapamaktan 50 bin TL ceza aldıklarını söylüyor. Erkul, sektörden küçülme ve kapanma haberleri gelmeye devam edeceğini belirterek, "Şu an için yatırım yapamıyoruz. İşletmemizin küçülme riski oldukça büyük. Şarabımızı dünyaya tanıtmak varken yasaklarla uğraşmanın bizim ve ülkemiz için kayıp olduğunu düşünüyorum" diyor.

Yine Mürefte'de 1967'den beri faaliyet gösteren Aker Şarapçılık, yıllık üretim ve satış kapasitelerini küçülten ve ayakta durmaya çalışan şirketlerden biri. Ailenin ikinci kuşağından Mustafa Aker, "Kendimizi geliştirecek bir yatırım yapamıyoruz. Ne kadar çok şarap üretirsen o kadar çok vergi çıktığı için üretimimizi de azalttık" diyor.

"GASTRO-ENO TURİZMİNE YATIRIM YAPACAĞIZ"

Barkın Akın
Barel Şarapları Sahibi

"Butik üreticiler son dönemlerde yüksek ÖTV artışı ve reklam yasaklarından dolayı zor günler geçiriyor. En büyük sorun, kendilerini tanıtmayı ifade edememeleri. Biz de en büyük tanıtım faaliyetimizi, 12 üretici birleşerek oluşturduğumuz Trakya Bağ Rotası altında kendimizi ve bölgemizi anlatarak yapıyoruz. Barel

olarak ilk hedefimiz, Gastro-Eno Turizm tarafında yatırım yapmak. Bu yıl bağlarımız içinde 'bağ evi' ile 'restoran' konseptini birleştirdik. 2016 için de butik otel projemiz var."